

Публічні інвестиції без помилок: новий стандарт для громад

ПОЧИНАЄМО ОБ 11.00 ГОД.!

**MINISTRY OF
FOREIGN AFFAIRS
OF DENMARK**

France

**International
Partnerships
Austria**

SLOVENIA
AID & PARTNERSHIPS

Міністерство розвитку
громад та територій
України

Реформа управління публічними інвестиціями: що змінилося? Основні нововведення

Впроваджено нову систему управління публічними інвестиціями (Public Investment Management – PIM).
Публічні інвестиції плануються на середньостроковий період (3 роки).
Запроваджено обов'язкове формування Середньострокових планів пріоритетних публічних інвестицій (СППІ).
Створюються Єдині проєктні портфелі публічних інвестицій.
Посилено зв'язок між стратегічним плануванням, бюджетуванням та інвестиційними проєктами.
Пріоритет отримують проєкти з високою готовністю та стратегічним впливом.

Логіка нової системи планування

Стратегія розвитку громади

Середньостроковий план пріоритетних публічних інвестицій

Єдиний проєктний портфель громади

Прогноз місцевого бюджету

Місцевий бюджет

Реалізація проєктів

Головний принцип реформи: спочатку визначаються пріоритети розвитку, а вже потім фінансуються проєкти

ТОП-10 помилок ОМС при формуванні СППІ

1. Включення до плану всіх бажаних проєктів без пріоритетизації.
2. Відсутність зв'язку зі Стратегією розвитку громади.
3. Формування СППІ як переліку об'єктів, а не інвестиційної політики.
4. Ігнорування фінансових можливостей громади.
5. Відсутність обґрунтування потреб та проблем.
6. Дублювання проєктів у різних секторах.
7. Недостатній аналіз ризиків.
8. Відсутність показників результативності.
9. Включення проєктів без готовності до реалізації.
10. Формальний підхід до консультацій та експертної оцінки.

Помилка №1: «Усе важливе»

Проблема

До СППІ включають десятки або навіть сотні проєктів без визначення пріоритетності.

Наслідки

розпорошення ресурсів;
неможливість фінансування;
відсутність реального портфеля.

Як уникнути

- ✓ застосовувати критерії оцінки;
- ✓ визначати 10–20 ключових пріоритетів;
- ✓ використовувати бальну **систему ранжування**.

Система ранжування публічних інвестиційних проєктів (PIM) — це дворівневий процес, який передбачає оцінку концепцій та формування проєктних портфелів на державному, регіональному та місцевому рівнях, де пріоритетність визначається за критеріями доцільності, економічної ефективності та стратегічного впливу. Обов'язковою умовою для подання ініціатив є використання екосистеми [DREAM](#).

Етапи оцінки та пріоритетизації

Процедура ранжування включає наступні послідовні кроки:

Розробка концепції: Проєкт реєструється в системі DREAM, де йому присвоюється унікальний код.

Галузева (секторальна) оцінка: Відповідні міністерства чи органи управління перевіряють проєкт на відповідність стратегічним цілям держави, регіону або громади.

Економічна оцінка: Розраховуються стандартні фінансові показники життєздатності проєкту (наприклад, чистий приведений дохід (NPV), період окупності, індекс рентабельності PI).

Ранжування та затвердження: На основі оцінки формуються галузеві портфелі, які далі інтегруються до Єдиного проєктного портфеля держави. (Постанова КМУ №527 від 28.02.2025)

Критерії відбору

Пріоритезація базується на бальній оцінці таких ключових аспектів:

Стратегічна відповідність: Наскільки проєкт відповідає цілям відновлення та розвитку галузі.

Економічна доцільність: Співвідношення витрат та вигод для суспільства

<https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/ec00c3ac-4d54-49c7-9ac7-791cdea9dee4/content> .

Фінансова спроможність: Наявність джерел співфінансування та гарантій.

Готовність до реалізації: Наявність проектно-кошторисної документації, земельних ділянок, дозволів тощо.

На місцевому рівні розподілом коштів та формуванням портфелів займаються **місцеві комісії з питань розподілу інвестицій**, а остаточне фінансування отримують проєкти, що набрали найвищі бали та увійшли до схвалених портфелів.

Помилка №2: Відсутність зв'язку зі Стратегією громади

Типова ситуація

У СППІ потрапляють проєкти, яких немає серед стратегічних цілей громади.

Практичне рішення

Кожен проєкт повинен відповідати:

- стратегічній цілі;
- операційній цілі;
- завданню стратегії;
- галузевому пріоритету.

Саме цього вимагає нова модель управління публічними інвестиціями.

**Перегляд Стратегій розвитку територіальної громади, оновлення у разі необхідності та приведення до відповідності ДСРР*

Помилка №3: Нереалістичне фінансування

Прояви

завищені бюджети;
відсутність джерел фінансування;
ігнорування співфінансування.

Рішення

Для кожного проєкту визначати:
місцевий бюджет;
державні програми;
міжнародну технічну допомогу;
міжнародні фінансові організації;
приватних партнерів.

🗣️ Методика: <https://bit.ly/4ud0pjG> (Наказ МФУ №131 від 28.02.2025)

🗣️ Методичні рекомендації для місцевих бюджетів: Наказ Мінфін №480 від 22.09.2025
<https://bit.ly/4fvl7Xr>

Помилка №4: Відсутність проєктної готовності

До СППІ включаються проєкти без:

земельних питань;

ПКД;

експертизи;

технічних рішень.

Рішення

Запровадити систему оцінки готовності

Пріоритет надавати проєктам з високим рівнем підготовки.

 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/527-2025-%D0%BF#Text>

 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/491-2026-%D0%BF#n83> (Про затвердження Порядку проведення постінвестиційної оцінки масштабного публічного інвестиційного проєкту 10.04.2026)

Помилки №6–10 (короткий огляд)

Помилка	Як уникнути
Відсутність аналізу потреб	Використовувати статистику та просторові дані
Дублювання проєктів	Формувати єдиний портфель
Відсутність ризик-аналізу	Створювати матрицю ризиків
Формальне громадське обговорення	Проводити консультації із зацікавленими сторонами
Невизначеність відповідальних	Закріплювати власника проєкту та координатора

Слайд 12. Найпоширеніші помилки громад під час формування СППІ

Стратегічні

відсутність інвестиційного бачення;
невідповідність стратегії розвитку;
політичне, а не аналітичне планування.

Організаційні

відсутність відповідального підрозділу;
слабка робота інвестиційної ради;
недостатня міжгалузева координація.

Фінансові

нереалістичні бюджети;
відсутність прогнозу фінансування;
ігнорування операційних витрат після реалізації проєкту.

Практичні механізми уникнення помилок Рекомендований алгоритм

- ✓ Аналіз проблем громади.
- ✓ Визначення стратегічних цілей.
- ✓ Формування переліку інвестиційних потреб.
- ✓ Попередній відбір.
- ✓ Бальна оцінка.
- ✓ Пріоритезація.
- ✓ Формування СППІ.
- ✓ Створення проєктного портфеля.
- ✓ Інтеграція у прогноз бюджету.
- ✓ Моніторинг реалізації.

1 травня 2026 року Кабінет Міністрів України затвердив постанову № 612 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2025 р. N 294», що стосується Порядку розроблення та моніторингу реалізації середньострокового плану пріоритетних публічних інвестицій держави (СПІ).

Оновлені положення Порядку удосконалюють механізм розроблення та моніторингу реалізації СПІ як документа, що визначає засади здійснення публічних інвестицій на середньостроковий період і закріплює роль екосистеми DREAM як цифрової основи для реалізації
Порядку.

[Посилання на документ - https://bit.ly/4dtKpUh](https://bit.ly/4dtKpUh)

Роль системи DREAM

- **Уряд схвалив Концепцію розбудови Єдиної цифрової екосистеми управління публічними інвестиціями - DREAM є її частиною**
- ЄІС охопить увесь інвестиційний цикл: від планування та відбору проєктів до моніторингу реалізації та оцінки результатів.
- DREAM як складова ЄІС забезпечує ключові етапи цього циклу - планування, підготовку та оцінку проєктів, пріоритезацію, формування портфелів моніторинг і оцінку впливу - та інтегрується з іншими державними системами для наскрізного обігу даних.
- Важливо, що з системою вже працюють 1370 українських громад, 24 ОВА, 15 секторальних міністерств та найбільші державні підприємства України. Більшість користувачів вже пройшли перший повний цикл роботи з публічними інвестиціями: від підготовки СПІ до формування ЄПП та подальшої реалізації проєктів.
- Рішення Уряду сприятиме подальшому розвитку системи відповідно вимог законодавства, досвіду користувачів та найкращих світових практик роботи з проєктами.
- Концепція визначає пріоритети на 2026-2028 роки: інтероперабельність систем, єдині стандарти даних, підвищення якості інформації для відбору проєктів, прозорість використання публічних коштів і цифрова підтримка управління інвестиціями на всіх рівнях.

Більше - <https://bit.ly/4vvalke>

Чек-лист готовності СППІ для територіальної громади

Перед затвердженням СППІ перевірте:

Стратегічна відповідність

- ☐ Проект відповідає Стратегії розвитку громади
- ☐ Проект відповідає галузевим та регіональним пріоритетам
- ☐ Проблема підтверджена даними та аналітикою

Фінансова спроможність

- ☐ Визначені джерела фінансування
- ☐ Розрахована повна вартість реалізації
- ☐ Враховані витрати на утримання після завершення проекту
- ☐ Передбачено співфінансування (за потреби)

Проектна готовність

- ☐ Визначено замовника проекту
- ☐ Вирішені земельні питання
- ☐ Підготовлена ПКД або ТЕО
- ☐ Наявні дозвільні документи
- ☐ Проект внесений до DREAM

Управління ризиками

- ☐ Проведено оцінку ризиків
- ☐ Визначено відповідальних осіб
- ☐ Сформовано календар реалізації
- ☐ Визначено показники результативності (KPI)

Вимоги реформи РІМ

- ☐ Проект включений до Єдиного проектного портфеля
- ☐ Визначено пріоритетність проекту
- ☐ Забезпечено зв'язок із середньостроковим бюджетним плануванням
- ☐ Проект відповідає вимогам нової системи управління публічними інвестиціями.

«5 запитань голови громади перед затвердженням ЄПП»

1. Яку конкретну проблему громади вирішує цей проєкт?
2. Чому цей проєкт важливіший за інші?
3. Чи є кошти на його завершення, а не лише початок?
4. Чи готовий проєкт до реалізації вже сьогодні?
5. Який вимірюваний результат отримають мешканці через 3 роки?

Якщо хоча б на одне питання немає чіткої відповіді — проєкт ще не готовий до включення в СПП.

публічними інвестиціями.

Публічний інвестиційний проєкт чи звичайний капітальний видаток?

Законодавче визначення

У Бюджетному кодексі України визначено:

Публічний інвестиційний проєкт — це комплекс заходів, спрямованих на створення, придбання, реконструкцію або технічне переоснащення активів для досягнення цілей розвитку галузі, регіону або територіальної громади, що реалізується повністю або частково за рахунок публічних інвестицій.

Ключові ознаки

- ✓ пов'язаний із документами стратегічного планування;
- ✓ створює довгостроковий суспільний ефект;
- ✓ проходить оцінку та пріоритизацію;
- ✓ включається до СППІ та Єдиного проєктного портфеля;
- ✓ фінансується як складова системи управління публічними інвестиціями.

Критерій	Капітальний видаток	Публічний інвестиційний проект
Правова природа	Видаток бюджету	Інструмент розвитку громади
Стратегічна прив'язка	Не завжди потрібна	Обов'язкова
Наявність у СППІ	Не обов'язково	Обов'язково
Пріоритизація	Може бути відсутня	Обов'язкова
Оцінка ефективності	Часто відсутня	Обов'язкова
KPI результату	Не обов'язково	Обов'язково
DREAM	Не завжди	Практично необхідний елемент управління
Вплив	Переважно підтримання існуючої інфраструктури	Створення або суттєва модернізація активів

Практичний тест «3 запитання»

Якщо відповідь «ТАК» на всі питання — це, швидше за все, публічний інвестиційний проєкт

1. Чи реалізує проєкт стратегічну ціль громади?

Наприклад:

модернізація системи водопостачання;

створення індустріального парку;

будівництво ЦНАП.

2. Чи створює нову цінність для громади на 10–30 років?

3. Чи потребує проєкт окремого управління, плану реалізації та оцінки ефективності?

Якщо відповідь «ні» хоча б на два питання — це, найімовірніше, звичайний капітальний видаток.

Реальні приклади для громади

НЕ публічний інвестиційний проєкт

Приклад 1

Заміна 15 вікон у будинку культури.
Це підтримання існуючого об'єкта.
→ Капітальний ремонт.

Приклад 2

Придбання меблів для виконкому.
→ Капітальний видаток.

Приклад 3

Закупівля одного службового автомобіля.
→ Капітальний видаток.

ПУБЛІЧНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПРОЄКТ

Приклад 1

Комплексна термомодернізація 12 закладів освіти громади.

Результат:

скорочення споживання енергії;
економія бюджету;
досягнення кліматичних цілей.

→ Публічний інвестиційний проєкт.

Приклад 2

Будівництво сучасного Центру безпеки громади.

Результат:

нова послуга;
охоплення кількох населених пунктів;
підвищення безпеки.

→ Публічний інвестиційний проєкт.

Приклад 3

Реконструкція системи централізованого водопостачання.

Результат:

доступ до послуги для тисяч мешканців;
довгостроковий ефект.

→ Публічний інвестиційний проєкт.

НАЙБІЛЬША ПОМИЛКА ГРОМАД У 2025 РОЦІ

Помилковий підхід

«Усі капітальні видатки громади потрібно включити до СППІ».

Правильний підхід

СППІ повинен містити лише ті проєкти, які:
реалізують стратегію розвитку;
створюють довгострокову суспільну цінність;
мають значний інвестиційний ефект;
проходять процедуру пріоритизації;
формують майбутній розвиток громади.

ФОРМУЛА РЕФОРМИ РІМ

Капітальний видаток ≠ Публічний інвестиційний проєкт

Але

Кожен публічний інвестиційний проєкт містить капітальні видатки.

Саме ця різниця є фундаментом нової системи управління публічними інвестиціями, запровадженої Законом № 4225-IX та новими статтями 33-1 і 75-2 Бюджетного кодексу України.

КАНАЛИ КОМУНІКАЦІЇ
ВІДСКАНУЙТЕ

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

ФАХОВА МЕРЕЖА

ВІДСКАНУЙТЕ